

ENSTİTÜ

-Roman-

Alper K. Bilir

YAYIN NU: 1643

EDEBÎ ESERLER: 851

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI

SERTİFİKA NUMARASI: 49269

ISBN: 978-625-408-065-4

www.otuken.com.tr

otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®

İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul

Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Editör: Göktürk Ömer Çakır

Son Okuma: Zeynep Arpacı

Kapak Tasarımı: Mahmut Doğan

Dizgi-Tertip: Damla Acar

Kapak Baskısı: Pelikan Basım

Baskı: İMAK OFSET BASIM YAYIN SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

Akçaburgaz Mah. 137. Sok.No: 12 Esenyurt / İstanbul / TÜRKİYE
Sertifika Numarası: 45523 Tel: (0212) 444 62 18

İstanbul - 2021

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Alper Kaan Bilir: 1981 yılında memur bir ailenin oğlu olarak dünyaya geldi. Lisede eğitim gördüğü sırada, öğretmeni Oya Akpınar'ın yönlendirmesiyle, edebiyatla ilgilenmeye başladı. Sonraki yıllarda, kendi kendini eğitmek için çaba gösterdi. 2006 yılında, ilk romanı *Isparmaça* yayımlandı. Ankara Üniversitesi Dramatik Yazarlık Bölümünden mezun oldu. Çeşitli yayınevleri için, İngilizce ve Japoncadan kitap çevirileri yaptı. Hâlen Ankara'da ikamet etmektedir.

Her burun bir kokudan tiksindir. Bazı insanlar ter kokusuna tahammül edemez, bazıısı balık kokusuna. Bu dünyada öyle bir koku vardır ki nadiren karşılaşılır; ancak onu bir kez duyan kişi, başkaca kokulardan iğrenmez. O kişi ister çöplükte dolaşsın, ister lağım kuyusuna düşsün, derin bir nefes çeker ve kılı bile kımıldamaz. O dehşetli kokunun bir adı yoktur, lakin hikâyesi vardır.

Hastayı, acile bir ekim gecesi getirdiler. Cumhuriyetin yetmiş beşinci yılının kutlanmasına, dört ya da beş gün vardı. Hasta, tekerlekli sedyede geldi, oysa kucakta taşınacak boyuttaydı. Suratı bir havluyla kaplıydı. Havlu, yapışkan bantla yanağına, çenesine ve boynuna tutturulmuştu.

“Bu ne?” diye sordu nöbetçi hekim hastayı gördüğünde. “Çocuk acile götürsene bunu, neden buraya getiriyorsun?”

“Götürdük,” dedi paramedik. “Oradan buraya yolladılar.”

“Yalan söylüyorsun.”

“Yalan söylüyorum,” diye itiraf etti paramedik. “Bu zavallının hâlini görünce donup kaldı hepsi. Baktım ki onlardan hayır yok. Tuttum size getirdim.”

Hekim, çocuğun suratındaki havluya bakıp homurdandı. Telaşlı ana babaların uydurduğu ipe sapa gelmez ilk yardım yöntemlerine alışkındı. İki parmağıyla hastanın -altı aylık var yok, diye tahmin etti küçük ayaklarına bakarak-boynuna dokundu. Çocuk yanıyordu.

“Neden ateş düşürücü vermediniz?” diye çattı paramedige, “ateş düşürücü” yerine öylesi ilaçlara dair tıbbi terimi kullanarak. Paramedik, tıraşı gelmiş genç bir erkek, hekimin soğuk sesi önünde eğilip doğruldu:

“Verdik,” dedi.

“Şu havluyu neden çıkarmadınız?”

“Annesi iki gün önce yapıştırmış havluyu oraya. Çocuğun yarası herhâlde kabuk bağlamıştır. Kabuğu havluya yapışmışsa, havluyu çekince yara açılır diye çekindim.”

“Kesecektin,” dedi hekim. Adı Barbaros’tu, kafasındaki saçlar erkenden ağarmıştı. Olduğundan çok daha yaşlı, altmışının üstünde gösteriyordu.

Acil servis, sonradan eklenmiş paravanlarla odacıklara ayrılmıştı. Barbaros, paramediğin ittirdiği sedyenin yanı sıra yürüyerek bir sıra odacığın önünden geçti. Paravanların ardından, rakıyı fazla kaçırılmış akşamcıların sayıklamaları ve ağrı kesicilerin tesir göstermesini bekleyen, ayağı kırık bir trafik kazazedesinin iniltisi geliyordu.

Nihayet, boş bir odacığa geldiler. Paramedik, sedyeyi içeriye ittirdi ve Barbaros hekim, ellerine lateks eldivenler geçirdi. Makasla sedyedeki, kımıldayan, karnı hızla şişip inen ufak gövdeye yaklaştı. Havlu kımıldıyor, kabarıyordu. Hekimin elinde, havluya yaklaşan makas duraksadı. Kesmeye nereden başlamak daha iyiydi? Havlunun ortası, yarıya kadar yarılmış ve oradan, hastanın minik burnu çıkartılmıştı. Bu burun, sümükle tıkanmışçasına, hışır hışır ederek nefes alıp veriyordu. Havlunun ortasındaki yarıktan, hastanın ağzı da görünüyordu ama hepsi değil; iki dudağının sağ uçları havlunun altında kalıyordu. Hastanın ağzı aralıktı, pembe diş etlerinin arasından iki tanecik diş boy vermiş, alt çenesinin ortasında sevimlice parlıyordu.

Barbaros hekim, havlunun aşağı ucunu gözüne kestirdi. Âdeti olmadığı hâlde besmele çekti, makası havluya vurdu. Özenle, bir yaprağı kemiren tırtıl gibi ufak ısırsırlarla, kırt kırt, makas havluyu kesti. Barbaros hekim, havluyu parmağının ucuyla tutup yavaşça kaldırdı.

Ve havlunun altından, bozuk yemekle çiş kokusu arası, öyle keskin bir koku serbest kaldı ki Barbaros hekimin

midesi yerinden uğradı. Gırtlığı daraldı. Burnundan istemsizce, istim salan lokomotif gibi nefesler üfledi. Ciğeri, çektiği o pis kokuyu soluk borusundan atmayı deniyordu.

Barbaros hekim, kendi kendine kızdı. Çocuğun ateşi bu kadar yüksekken, yaranın iltihap kapıldığını, açıp görmeden dahi anlamam gerekirdi, diye düşündü. Gece vardiyası bana yaramıyor, diye düşündü; uykusuzluk, onu dalgın yapıyordu. Ama şimdi dalgınlık filan kalmamıştı, aylmıştı. Havlunun altından hastanın -bebeğin- teni çıkmıştı, tende, kuruyup katılaştı kan şeritleri vardı.

“Eritromisin,” dedi paramediğe. “200 miligram. Serumla vereceğiz. Buraya bir hemşire gönder.”

“Çok değil mi? Bebek biraz zayıf,” dedi genç adam elinde ilaç ampülüyle.

“Karışma, şunu bana ver. Git hemşireyi çağır.”

Paramedik odacıktan çıktığında, Barbaros hekim bebeğin nabzını saydı. Çocuğun bileğini tutmasına gerek yoktu; kalbi vurdukça, göğüs kafesinin hemen altındaki deri hopluyordu. Bebeğin nabzı hızlıydı. Soluk alışı istikrarsızdı. Bazen tıkanıyor, genzinden tıkırtı gibi bir ses çıkarıyordu. Barbaros hekimin ilk duyuşta, bebeğin sümük dolu burnundan geliyordum sandığı sestiydi bu.

Hayatında ilk kez böyle bir hadiseyle karşılaşılıyordu. Tıp adamı olarak, genelde hangi durumda ne yapacağını bilirdi. Hatta umutsuz durumlarda bile hastanın nasıl rahat ettireceğini, ailesiyle hangi sözlerle konuşulacağını bilirdi. Oysa şimdi, önüne çıkan şeyin mahiyetini kestiremiyordu. Bildiği neydi? Hasta bebektir, erkektir, yüzünde yarası vardı, yara iltihaplanmıştı. Oksijen vermek gerekebilir, diye düşündü. Belki bir dakika sonra bebeğin takati bitecek, diyaframı duracak, sübyan, nefessiz kalıp gözünün önünde gidecekti. Şu havlu, suni teneffüse bile engeldi. Bir an önce onu kesip ortadan kaldırmak şarttı.

Barbaros, makası biraz daha işletti. Bir parça havluyu

kare şeklinde kesip kaldırdı; eli titredi, makas örümcek ağı gibi bir şeyin -bir parça bağ dokunun- arasına girdi. Makasın, serçe gagası gibi kıvrık çelik ucu, sert bir şeye dokundu. Barbaros hekim tarifsiz bir ürküntüyle, içinden, kıkırdak, diye geçirdi.

Bebek, huzursuzlanıp kolunu oynattı. Boğazından, klaket sesi gibi bir şey çıkardı. Barbaros hekim, elini titretip bir şeyleri parçalamak ihtimalinden ürkererek, makası yavaş yavaş geri çekti. Yüzün bir kısmını görebiliyordu artık. Sırtı buz gibi gerilmişti. Az önce, ilk gördüğünde boş bulunup örselediği yaradan, damla damla kan sızmaya başladı.

Soluğunu tuttuğunu fark etti. Bir adım geri çekildi. Bebeğe uzaktan bakıp soluğunu yavaşça bıraktı. Bir şey çocuğun yüzünü yemişti. Köpek, diye düşündü. Böyle vakaları görmüştü, daha doğrusu vakaların fotoğraflarını görmüştü. Köpek saldırısına uğrayan çocuklar böyle yaralanırdı. Küçük çocuklar, ekseriyetle surattan ısırılırdı. Küt dişlerce çiğnenip, koparılmış olurdu öyle çocukların yüzleri. İşte aynen böyle, üstündeki yufkası kaldırılmış etli börek gibi görünürlerdi.

Köpek, diye düşündü. Paramedik ne demişti? Kulağı uğuldadı. İki gün mü demişti, iki mi demişti? Başka bir rakam mı söylemişti? Önemi yok, dedi kendi kendine. Annesi, günler önce yapıştırmış o havluyu oraya, demişti paramedik. Annesi yapıştırmış. Kilit sözcük buydu; annesi. Bir anne, böyle bir yarayı görüp de çocuğunu kapıldığı gibi hastaneye koşmadıysa, bu işin içinde bir bit yeniği var demektir. Kadın ister cahil olsun ister aptal, şu leş yaranın ciddiyetini idrak edememiş olamazdı. Herhâlde korkmuştu. Barbaros, çocuğa kadının kendi köpeği saldırmıştır, diye düşündü. Kadın paniğe kapılmıştır, suçlanmaktan korkmuştur. Ama köpek, neden sahibinin yavrusuna saldırırsın? Kıskançlıktan mı? Yoksa hayvan kuduz mu aldı bir yerden?

Kadına, köpeğin aşılı olup olmadığını sorsak? Ama kadın, suçlunun kendi köpeği olduğunu itiraf eder mi ki?

Demek ki; en kötü varsayıma göre tedbir almak lazımdı. Çocuğun kuduz bir köpekçe paralandığını farz etmek. Barbaros hekimin içi burkuldu. Belki de daha şimdiden, bebeğin canını kurtarmak için çok geç kalınmıştı. Diş izleri, bebeğin yüzündeydi. Yani virüsün vücuda girdiği nokta, beyne çok yakındı. Virüs çoktan beyne ulaşmış olmalıydı. Bu saatten sonra aşılama kâr etmeyebilir, diye düşündü. Kuduz hastalığı, yüzde yüz ölümcüldü.

Arkasında birinin durduğunu hissetti. İrkildi. Öyle dalmıştı ki kendini unutmuştu, irkilince kendini hatırladı. Barbaros hekim, odacığın girişinde duruyordu. Çağırttığı hemşirenin yolunu tikiyordu. Omuzunun üstünden baktı. Hemşire, mekanik bir tavırla ona gülümsedi.

Çocuğun o hâlini hemşireye göstermek, Barbaros hekimin içinden gelmedi. “Serum,” diye mırıldandı ve sonra sesini yükseltti. “Kuduz serumu lazım. Acil. Hastanede yoksa hemen İzmir’deki tüm hastanelere sorulsun. Eğer civardaki hastanelerde bulunamazsa, söyleyin, mümkünse helikopterle getirsinler. Anladınız mı? Acil, kuduz serumu lazım. Ve gidip plastik cerrahiden Zeynep Hanım’a haber verin, koşun haydi, çok acildir bu!”

Birkaç saniye süren bir sessizlik oldu.

“Zeynep Hanım bugün nöbete gelmedi,” dedi hemşire kız. “Aile toplantısı varmış, bu yıl daha ikinci kez toplanıyoruz dedi ama...”

Hemşirenin pembe üniforması, o an Barbaros hekimin gözüne kararıyormuş, çürük bir mora dönüşüyormuş gibi göründü. “Kızım, çağırın gelsin. Hastanın durumu iyi değil. Ama önce bir koşu immünolojiye git orayı ayağa kaldır. Ne yapıp edip, serum bulup getirsinler bana. Koş diyorum kızım, ne dikiliyorsun aptal gibi, gitsene yahu!”

Hemşire gitmedi. “On dört numaradaki hasta sizi çağırıyor. Adımı soyadımı mutlaka söyleyin, dedi.”

Barbaros o anda, komşu odacıklardan gelen seslerin ayırımına vardı. Bebeğin yüzünün kokusunu duyduğu andan beri, acil servisin sesleri hatırandan çıkmıştı.

“Adı cehennemin dibine batsın, yaşına bakmadan şoförlüğe kalkışmasaydı. Gebermez o kolay kolay ama bu bebek ölür evladım, koş haydi. Marş! Zeynep’i ve serumu istiyorum buraya.” Sesi yükselmişti, on dört numaradaki dahil, diğer odacıklardaki hastalar onu işitiyor olacaktı. Ama Barbaros o dakikada, böylesi detayı kaale alacak ruh hâlinde değildi. Hemşire, dudağını sarkıtıp döndü ve pat pat, ayak vurarak uzaklaştı.

“Nerede kalmıştık,” dedi Barbaros kendi kendine. Döndü, bebeğe baktı, çocuğun soluğu biraz yatışmış gibiydi. Uykuya mı dalmıştı? Kendinden mi geçmişti? Yoksa komaya mı giriyordu? Gözleri, havlunun altında saklıydı. Allah’ın belası, diye içinden söylendi Barbaros ve makası eline alıp havluya tekrar girişti.

Dakikalar yavaşça aktı. Makasın boğuk sesi, hastaların iniltisine karıştı ve Barbaros, on saniyede bir bebeğin kalbine, soluk aldıkça genişleyen göğüs kafesine bakarak, serumun nerede kaldığını merak etti. Herhâlde hastanede yoktur, diye düşündü. Kuduz bu civarda pek görülüyordu ama bu yıl, başka kentlerde kuduran köpeklere tek tük rastlanmıştı.

Beş dakika sonra, çocuğun çehresi tamamen meydandaydı. Ama buna çehre mi demeli? Sedyede, anatomi kitaplarındaki kesitler gibi bir şey yatıyordu. Barbaros hekim öğrenciliğinden, fakülteadaki otopsi derslerinden beri böyle manzara görmemişti. Profesör, kadavranın derisini bisturiyle açmıştı, bir gün; altındaki kasları ve damarları göstermek için bir kitabın kapağını kaldırır gibi kaldırmıştı deriyi.

Çocuğun gözleri kapalıydı. Ama sol gözü yine de Barbaros hekime bakıyordu çünkü o gözün kapağının yarısı, çekiştirilip koparılmıştı. Kalan yarım kapak, uzun ve kalem sürülmüşçesine güzel kirpikleri oynayarak, kenarından sarımtırak sular sızdırarak, titreyip duruyordu. Gözün şuura delil ferisi yoktu, odaklandığı bir yer de yoktu. Çocuk baygındı.

Barbaros Hekim, ambulansda ağrı kesici vermişler, diye düşündü. Pansumanın tam sırasıydı. Hazır çocuk kendinde değilken... Saf, steril suyla dolu plastik bir şişeyi kaptı. Yaraları sade suyla yıkamak en iyisiydi, bebeklerin dokuları o kadar hassastı ki antiseptikler onları çürütebilirdi.

Eli, parçalanmış suratın üstünde titredi. Şişeyi sıkıp suyu püskürtmeyi beceremiyordu. Kendine kızdı. İlk kez hasta görmüş öğrenci misin, diye kendini azarladı. Sonra, nihayetsiz bir tiksintiyle, içine irin sinmiş pis kokan havluyu buruşturup çöpe fırlattı. Tekrar duraksadı, eldivenlerini de çıkarıp çöpe attı, çekmecedeki taze eldivenleri çıkarıp giydi. Şişeyi tekrar eline aldı. Kendini zorlayarak, çocuğun yüzüne biraz su döktü. Su, bebeğin yanağındaki külâh şeklindeki oyuklardan birine doldu, taşı, kanlı irinlerle karışıp yanaktan aşağı süzüldü. Barbaros, suyu bir parça steril bezle ustaca yakaladı. Sonra alışkanlığı devreye girdi ve parmakları, kendiliğinden, yaraları tek tek temizledi. Su, yaralarına değdikçe bebeğin yüzü oynuyor ve derisiz yanağının bağ dokularının altında, kasları gerilip gevşiyordu.

Bu vakayı da gördüm ya, diye düşündü kendi kendine, başka her şey bana vız gelir. Kaza olsun, kurşunlama olsun. Acile işi düşecek hiçbir hasta, yıldırmas beni artık. Ve bugünden sonra tütüne tekrar başlamazsam, tiryakilikten ilelebet kurtuldum demektir.

Çalışırken soluğunu tutmamak için kendini zorlamıştı. Çürük yaradan kalkan buğular genzini yaksa da dışını sıkmış, düzgünce, derin soluk almıştı; beynine oksijen git-

mezse konsantrasyonu bozulurdu. Şimdi, yaraları yıkanınca, bebeğin o leş kokusu biraz geçmişti. Barbaros hekim, yüzü, gazlı bezle örtüp bandajladı; sonra, geciken seruma ve ayağı ağır almış hemşirelere bir şeyler sövdü.

“Hocam.”

Bir erkek sesi... Barbaros o anda, bir süredir odacığın önünde birinin durup ona seslendiğini hatırladı. Nedense o ana dek ses, önemli gibi gelmemişti. Dönüp baktı, pratisyen çocuklardan biri, ismi Orhan ya da Orkut olan eleman, soğuk soğuk gülümseyerek ona bakıyordu.

“Serumu getirdim.”

“Bu ne?” diye sordu Barbaros saydam torbaya bakarak.

“Serum. İstemişsiniz.”

“Ben kuduz serumu istedim. Dur, gitme. Getir şunu!” Söylenerek serumu askıya taktı, enjektörü torbaya geçirip 200 miligramlık Eritromisini seruma karıştırdı. Çocuğun bileğini kaldırdı, damarını buldu, serum iğnelerinin durduğu kutuya uzandı.

“24'lük intraket yok,” dedi. “22'lik bile yok. Koş, çocuk acilden bana 24'lük intraket getir. Dur hele, Zeynep Hoca daha gelmedi mi?”

“Bilmiyorum,” dedi Orhan ya da Orkut.

“İyi. Görürsen buraya yolla. Haydi, acele et!” dedi Barbaros. Kadın gelmiş olmalıydı; evi, hastaneye beş yüz metre ya vardı ya yoktu.

Pratisyen gittiğinde, Barbaros, odacıktan dışarıya başını uzattı. İki hemşire, onu görür görmez koşar adımlarla yanına geldi. İçerlemiş bir hâlleri vardı. Barbaros, onları acildeki bir sürü hastayla baş başa bırakmıştı.

Barbaros hekim mecburen, hemşirelerden birini bebeğin başında bekletip; diğer hemşireyle beraber odacıktan çıktı. Hastanenin tavanına gömülü floresanların çiğ ışığı altında, odacıkları tek tek gezdi. Hastalar ona, neden bizimle ilgilenmiyorsun diyen sitemkâr gözlerle bakıyorlardı

ama tavırlarında bir çekingenlik de vardı. Neticede hekime muhtaçtılar.

On dört numaralı odacığa geldiğinde ayağı sargılı bir adam, onu kısık göz kapaklarının arasından hoşgörüsüzce süzdü. Ağarmış sakalları çenesinden boy vermeye başlamış, kulakları yelkene benzeyen bir adamdı. Yanındaki sandalyede, kendinden yirmi yaş genç karısı oturuyordu. Kadın, Barbaros gelince ayağa kalkmadı.

“Beni ne zaman odaya alacaksınız?” diye sordu adam, sikkın bir sessizliği takiben.

“Biraz dinlendikten sonra evinize dönebilirsiniz,” dedi Barbaros. “Hastaneye yatmanıza gerek yok.”

“Ayağım ağrıyor,” dedi adam.

“Biraz ağrması normal. Kırılmış. Birazdan size bir morfin iğnesi daha yaparız.” Aslında hastaya, morfin değil başka bir ilaç vererek lokal anestezi yapmışlardı ama “morfin” demek, ilacın asıl ve altı heceli adını söylemekten kolaydı.

Adam üstelemedi. Barbaros odacıktan çıkacak oldu, adamın karısı oturduğu yerden:

“Sana buraya gelmeyelim demiştim,” diye bir laf attı.

Barbaros, başını çevirip baktı. Hasta, elini, şimdi başlama dercesine sallıyordu.

“Valla ben şikâyetçi olacağım,” dedi kadın. “Ben hiçbir hastanede böyle muamele görmedim. Başka yerlerde hep ilgilenirler.”

“Ağır bir hastamız var,” dedi Barbaros. “Bir bebek.”

Kadın, burnunu kıvırdı:

“Hiç bebek ağlaması duymadım.”

“Ağlayacak durumda değil. Bilinci kapalı,” dedi Barbaros.

“Çok yazık. Annesi müsaitse görüp, geçmiş olsun demek isterim,” dedi kadın.

“Annesi burada değil.”

“Ya? Hâlbuki çocuğu ağır hasta. Neden gelmemiş acaba?”

“Bilmiyorum hanımefendi. İzninizle başka hastalara bakmam gerekiyor,” dedi Barbaros. Odacıktan çıktıktan sonra, kadının, burnundan küçümser bir hımlama çıkardığını işitti. Ardından ayağı kırık adam, alçak bir sesle karısını payladı. Kadın da aynı ses tonuyla bir şeyler söylenip mukabele etti.

Barbaros, bebeğin yanına döndüğünde, ismi Orhan gibi bir şey olan pratisyen, elinde yirmi dörtlük serum iğnele-riyle onu bekliyordu. Barbaros, bebeğe serumu takarken, pratisyen çekine çekine:

“Zeynep Hoca gelemeyecekmiş,” dedi.

“Bir daha arayıp çağırın, bir beş dakika da olsa hastane-ye uğrasın. Önemli bir mesele deyin.” Bebeğin ateşini ölç-tü. Artık antibiyotik verildiğine göre, çocuğun ateşi yavaş yavaş düşecekti. “Kuduz serumu vermemiz gerek. Stokta var mıdır bilmem ama...”

“Var,” dedi pratisyen. “Geçen hafta avcının birine ver-mişlerdi. Adamı tilki ısırmış.”

“Öyle mi?” Barbaros hekim canlandı. “O hâlde git de... Hayır, sen sadece Zeynep Hanım’ı çağır buraya. İmmüno-lojiye ben telefon ederim.”

Pratisyen gittiğinde Barbaros hekim odacıktan çıktı, seri adımlarla hemşire istasyonuna yürüdü. Oradaki tele-fonun ahizesini kaldırdı, ahizenin üstündeki tuşlara el alış-kanlığıyla çabucak basıp, immünolojiyi aradı. Hattın karşı ucundan yorgun, uyuklayan bir kadın sesi duyunca, sanki kovalayanı varmışçasına -ki belki de vardı, belki de virüsler bebeğin beynine doğru koşturuyordu- konuşmaya başladı:

“Alo? Dicle misin? Kızım, ben Barbaros. Acile hemen kuduz serumu getirmeniz lazım. Küçük bir çocuk getirdi-ler, zavallıyı köpek parçalamış, yüzünün her yanında diş izleri var. Yarasına tentürdiyot bile sürmemişler herhâlde.

Yani derhâl bağışıklık kazandırmak lazım. Mümkünse hemen koşarak getir, bizzat getir.”

Bir sessizlik oldu. “Neden serum istediğinizi anlamadım,” dedi kız sonunda.

“Dicleciğim, dedim ya çocuk var burada...”

“Çocuk acile getirdikleri bebeği demiyor musunuz?”

“Ne? Hayır. Bilmiyorum,” diye düzeltti hemen. Paramedik, bebeğin çocuk acilden buraya gönderildiğini söylemişti, nedenini belirtmese de. “Bu gece çocuk acile başka köpek saldırısı vakası gelmediyse, odur.”

“Kafasına havlu örtülü bebek değil mi? Kötü kokan.”

“Evet,” dedi Barbaros hekim, midesinin kasıldığını hissederek.

“Anladım.”

Bir sessizlik oldu. Dicle ağzından bir hece çıkarıp sustu. Konuşmak istemiş ama konuya nasıl gireceğini kestirememişti. “O zaman kuduzdan korkmanıza gerek yok,” dedi sonunda.

“Neden?”

“Yok işte.”

“Nereden biliyorsun?”

“Herkes söylüyor. Haberlerde de söylediler.”

“Ya!”

Olay sahiden haberlere çıkmış olabilirdi, feci bir şeydi çünkü. Belki de İzmir, bu gece o zavallı bebeği konuşuyordu. Belki de bihaber olan bir tek kendisiydi; işinden başını kaldırmadığı için TV bültenlerini izlememişti. “Biz yine de serumu verelim. Ne olur ne olmaz. Çocuğu ısıran köpek, aşılı olsa bile...”

Dicle’nin düz, tınısız sesi onu susturdu. “Çocuğun yüzünü annesi öyle yapmış.”

Barbaros bir an, kızın ne dediğini anlamadı. Sonra anladı -bebeğin neden hastaneye annesiyle değil de tek başına getirildiğini anladı ve ayaklarının gevşediğini hissetti. Has-

tanenin o ana dek aklından çıkmış bulunan tüm sesleri, hastaların sızlanmaları, inlemeleri, metal aletlerin çingirtısı ve hemşirelerin sabo terlikleri, olanca ağırlığıyla kulaklarına üşüştü.

On beş adım ötede bebek, ağlamaktan yara olmuş gırtlığından hıçkırığı andıran bir ses çıkardı. Uyanmıştı.

Yakın geçmişte, sokak sanatına saygılı olmayan insanlarca silinmeden önce, Ankara Botanik Parkı'ndaki bir duvarda bir grafiti vardı. Göz alıcı bir şeydi o grafiti. Ünlü devrimci Che Guevara'nın hayli büyük bir portresiydi.

Grafiti, Max diye çok genç bir sokak sanatçısının eseri-ydi. Max, delikanlıya anasının koyduğu isim değildi kuşkusuz; hatta onun sanat adı, mahlası bile değildi. Max, sonradan kendisine yakıştırılacak bir takma addı ve biz de, o genç adamı "Max" diye anacağız.

Max, grafitiyi yapmadan iki hafta kadar önce, solcu arkadaşını görmeye gitmişti. Arkadaşı diye andığımız bu kişi, kimsenin oy vermediği bir partiden dehlenmişti. O ve onun gibi bir avuç devrimci aday, beraberce kendi partiklerini kurmuştu. Çağı geçmiş gençlerdi bunlar. Hayata kırk yıl daha erkence, döviz sözcüğünü sadece geniş pankart anlamıyla tanıyan bir çağda gelselerdi; herhâlde daha ilginç hayatlar yaşarlardı. Polisin yıldızlı şapka taktığı ve siyah arabaya bindiği devri görselerdi; başlarından, daha çok arbede ve daha çok macera geçerdi.

Oysa yorgun 21. yüzyılda başlıca uğraşları, kurdukları bir kafenin geniş bahçesinde oturmaktı. Soğuk havalarda kahve içerlerdi. Güneşli yaz akşamlarında, batan güneş her yeri kızıla boyadığında bira içerlerdi. Ve bol bol sohbet ederlerdi. Kâh siyasetten kâh partiler arası rekabetten kâh politikadan; sıkça ve giderek daha sık genç kızlardan, genç erkeklerden söz ederlerdi.

Bir bakıma mutluydular.

Max'ın ahbabı, işte bu partimtırak derneğe üyeydi. Bu nedenle Max, aklına yeni tarz bir grafiti fikri geldiğinde,

soluğu, o partimtırak derneğin kafesinde aldı. Bahçeye girdiğinde karşısına bir genç kız çıktı, menekşe desenli beyaz elbise giymiş bir kızdı; etekleri dizlerine dek inmiyordu ve butları tombuldu. On kiloya yakın fazlası vardı kızın. Kız, bir şarkı mırıldanıyordu. Max'a şöyle bir baktı ve sonra gözlerini başka yere çevirdi. Max, yakışıklı sayılmazdı.

Kafenin masaları, uzun yol dinlenme yerlerinde, piknik alanlarında ve camping lokantalarında bulunan kaba, ahşap masaların aynısıydı. Bunlar yan yana çakılmış dört beş kalastan ibaretti. Altlarına, A harfi şeklinde çatılmış kerestelerden ikişer bacak eklenmişti. Masaların iki yanında, yine kaba kalaslardan yapılma iki uzun oturak vardı.

Max, o masaları taradı ve tanıdık bir yüze rastlayarak sevindi. Arkadaşı, oturmuş kitap okuyordu. Vahit diye, uzun sivri sakalı olan biriydi bu. Saçlarını hep kısacık kestirirdi. İmam Hatip Lisesi mezunu olduğu için, herkes ona İmam diyordu. Bazen, "Bana öyle demeyin," diye geri çevirdiği bir lakaptı İmam. Ama bu itirazı, asla sert bir sesle yapmazdı. Vahit her ne kadar ateist olsa da İmam diye anılmaktan, içten içe hoşlanıyordu.

Max, Vahit'e asla İmam diye hitap etmezdi. Bu nedenle Vahit, onu pek sevmezdi. Max'ı gördüğüne şimdi de memnun olmamıştı, suratını ekşitti. Ama onun suratını hep sikkın hâliyle gören Max, bu ekşiliğin kendisine karşı memnuniyetsizlik ifadesi olduğunu yine anlamadı.

"N'aber?" dedi, elini neşeyle Vahit'in omuzuna vurarak. Vahit bu selamı sessizce, başını sallayarak aldı. Max, teklif beklemeksizin Vahit'in tam karşısına oturdu. O sırada masaya yaklaşmakta olan siyah saçlı, minik burunlu bir kız, Max'ın oraya yerleştiğini görünce yönünü değiştirip, iki oğlanla iki kızın oturduğu bir masaya yöneldi. Masadaki kızlardan biri kenara çekildi; oturakta, yeni gelenin ufacık poposu kadar yer açtı. Vahit bunu gördü ve homurdandı.

“Ne okuyorsun?” dedi Max. Vahit homurdandı. “Göstersene.” Vahit tekrar homurdandı. Max uzandı, işaret parmağıyla kitabın kenarını kaldırdı, kapağa baktı. Motosiklet Günlükleri’ydi.

Vahit, kitabının ellendiğine gıcık olmuştu. Kitabı kapatıp kenara koydu. Max bunu fark etmedi bile, dikkati başka yöne çevrilmişti. Sipariş vereceği bir garson arıyordu.

“Hayırdır, niye geldin?” dedi Vahit.

“Şey, aaa...” Garson kız önünden geçmiş ama elini kaldıran Max’ı görmemişti. Gözünün kenarıyla onu görmüş olmalıydı hâlbuki.

“Ne istiyorsun?” dedi Vahit.

“Kola alacağım ama...”

Vahit onu birkaç saniye soğuk soğuk süzdükten sonra, elini kaldırdı. Yaklaşan garson kıza, acı bir Türk kahvesi ve bir kola getirmesini söyledi. Şakaklarını ovuşturarak Max’a baktı.

“Ne yapıyorsun bu aralar?” diye sordu Max.

“Hiç, parti işleri işte,” diye muğlak yanından bir cevap uydurdu Vahit.

“Ne yapıyorsun yani?”

“Film gösterimi filan. Devrim sineması. Şurada bir projeksiyon makinesi var.” diye burnuyla, kafeye bitişik apartmanın ikinci katına işaret etti. Apartmanın zemin katı, bahçeyle beraber kafeydi. İkinci katındaki daire, bir kitaplık ve seminer yeri olarak düzenlenmişti.

“Filmlerin alt yazılarını filan ayarlıyorum. Alt yazıların zamanlamasının, görüntüye uymasını sağlıyorum. Çevirisi hatalı yerleri düzeltiyorum.

“Sen ne yapıyorsun?” diye, imalı imalı sordu. Burada ne işin var, dercesine.

“Kola gelsin de anlatırım. Çok susadım.” dedi Max. Sıcak bir gündü.

Bir dakika boyunca hiçbir şey konuşmadılar. Sonra garson kız geldi ve Vahit'in önüne kahve fincanını bıraktı, Max'ın önüne meşrubat kutusunu sürdü ve gitmeye yeltendi.

"Eee, anlat bakalım." dedi Vahit.

"Bir saniye. Affedersin." diye sesini yükseltti Max, gitmeye yeltenen garsona doğru. Kız durup ona baktı. "Bu kola sıcak da soğuğu yok muydu?"

"Yok," dedi kız. "Dolapta kalmamıştı, ben de dışarıdan getirdim. Kola isteyen pek olmuyor."

"Buz alabilir miyim o zaman? Bir de bardak lütfen."

"Buz da yok."

"O zaman bunu geri götürelim lütfen, ben bir şey almayım."

Vahit uzanıp tenekeye dokundu: "Serin yahu, içilir bu."

"Sadece kutusu serin gibi geliyor, o kadar. İçersen sıcak olduğunu görürsün," dedi Max ama dönüp baktığında, garson kız gitmişti bile. Uçuk mavi kot pantolonunun yuvarlak bombeli kısmı, bir sarkaç ahengiyle sallana sallana uzaklaşıyordu.

Az önce yolunu değiştirip Vahit'in masasından kaçan minik burunlu, siyah saçlı kız, oturduğu yerden Max'ı gözlemliyordu. Max'a, üstüne başına, gösterişsiz kuşamına baktı, önündeki içeceğe baktı, onun gözlerini takip edip, genç adamın nereye baktığını hesapladı. Max, gözlerini garsonun arkasından ayırdı, önündeki kırmızı teneke kutuya baktı. Siyah saçlı minik burunlu kız, o mesafeden duyulacak bir sesle:

"Pis sapık," dedi. Sesini ansızın yükselttiği için masasındaki herkes irkilmişti. Kafe, birkaç saniyelikliğine sessizleşti. Neyse ki Max'ın yanında yöresinde, karşı cinsten kimse yoktu. Ahali kimin, ne sebeple suçlandığını çözemedi. Herkes, o bahçede bulunanlar dışında birinin, uzak bir

meselenin kast edildiğini zannedip kendi sohbetine geri döndü.

Max hâlen önündeki tenekeye bakıyor, alık suratla bir şeyler düşünüyordu. Minik burunlu kızın bağırdığını işitmemişti bile.

“Burada satılan şeyi geri almıyorlar, değil mi?” diye sordu.

“Adisyona işlendiyse geri almazlar,” dedi Vahit. Yalandı bu.

“Bir dakika,” dedi Max ve kutuyu kapıp ayağa kalktı. Koşar adım kafeden çıktı. Vahit arkasından bakakaldı. Kalkıp gitsem, diye düşündü ama ayıp olurdu herhâlde. Ve kahvesi de önünde, tek yudum alınmamış hâliyle bekliyordu. Kara kara düşünerek, Max’ın geri gelmesini bekledi.

Bir gölge hissetti. Minik burunlu siyah saçlı kız yanında durmuş, güneşini kapatıyordu.

“Kim o arkadaşın?” diye sordu kız. Adı Bilge’ydi ve birinin eski sevgilisiydi.

“Okuldan.”

“İmam Hatip’ten mi?”

“Yok. Aynı üniversiteye gidiyorduk ama o hukuktaydı. Bizim bölümde okuyan arkadaşları vardı. Oradan tanıştık. Okulu bıraktı sonra.”

“Şimdi ne iş yapıyor?”

“Şiir filan yazıyor.”

“Anladım.” Kız kollarını bağladı. “Görüşecekseniz başka yerde görüşün. Buraya gelip durmayın.”

“Haklısın da bir daha gelme diyemem ki.”

Bilge başını kaldırdı. Dönüp uzaklaştı. Saçları serbestçe sırtına dökülüyordu. Yalnız uçlarını bir araya toplayıp esnek bantla bağlamıştı. Sevimli, diye düşündü Vahit. Kızın başı, siyah jelatin kaplı bir karameli andırıyordu.

“Bu şampuan reklamı kim?” diye sordu Max. Vahit’in yüzüne kim bilir ne zamandır yerleşmiş olan gülümseme soluverdi.

“Bilge,” dedi istemeye istemeye. “Partiden bir arkadaşın eski kız arkadaşı.” Max’ın elinde, üzerinden sular damlayan bir kola kutusu vardı. Max kutuyu kirli sakallı yüzüne yaslamış, yanağını serinletiyordu.

“Kutuyu soğuk suyla mı yıkadın, ne yaptın?”

“Yok be, ne yıkaması? Yukarıdaki büfecilerden biri, buzlu su kovaşına kola koymuş onları satıyordu. Gidip; ‘Usta bunu diyet kolayla değiştiriyorum,’ dedim, itiraz etmedi.”

Vahit, o anda Max’la gelen kutunun, giden kutudan başka renkte olduğunu fark etti. Max oturdu, kutuyu açtı. Kolayı tepesine dikti. Yarıyı içilmiş kutuyu masaya geri koydu ve arkasına yaslanacak gibi bir hareket yaptı; oturağın sırt dayanacak yeri olmadığı için Vahit irkildi. Ama Max yaslanmıyordu, sadece geriye doğru kaykılmış, gerinmişti. Oturuşunu düzeltti. Omuzlarını düşürüp gülümsedi.

“Oh be, vallaahi iyi geldi. Dilim dimağım kurumuştı susuzluktan.”

“Afiyet olsun,” dedi Vahit. Ardından, acaba bu lafi ettikten sonra hesabı benim ödemem gerekir mi, diye düşündü.

“Ne diyordum?” Max düşündü. Akşam rüzgârı, bahçenin kenarındaki ağaçların yapraklarını salladı. Yaprakların gölgeleri hışırdadı ve titredi.

“Bir şey demiyordun.”

“Hah. Hatırladım hatırladım. Senden bir şey isteyecektim.”

Hapı yuttuk, diye düşündü Vahit. Sonra aklına bir fikir geldi. “Sen anlat, dinliyorum,” dedi.

“Cebim titredi ona bir bakayım.” Akıllı telefonunu çıkardı.

“Bir grafiti projem var,” diye konuya girdi Max.

Vahit, telefonun mesaj ekranını açtı.

“Üç boyutlu grafiti yapacağız,” dedi Max; “Hem de renkli.”

Vahit etrafına bakındı. Max’ın, kafeye ilk geldiğinde rastlaştığı kız, menekşe desenli beyaz elbise giyen o tom-bulca kız, ötede bir ağacın dibinde durmuş şarkı mırıldanıyordu. Ara sıra şarkısına ara verip birisiyle konuşuyordu ama konuştuğu kişi, Vahit’in oturduğu yerden bakınca duvarın ardında kalıyor, görünmüyordu. Beyaz elbiseli balıketli kıza herkes Fifi diyordu, adı Figen’di.

“İnternette araştırdım, daha önce kimse böyle bir şey yapmamış. Aslında emin olamam tabii, belki bir yerde birisi yapmıştır ama ben...”

Telefona, “Beni kurtar Fifi,” diye yazdı Vahit.

“Stencil kullanacağız. Şey, önce plastik büst satın alacağız. Amazon’dan filan. Bunu anlatmam için bana bakman gerek yalnız.”

Vahit mesajı gönderdi. Telefonu cebine yuvarlayıp Max’a baktı.

“Hah,” dedi Max. “Eskiden, 2000’de mesela, şaşı bak şaşırlar vardı, hatırlıyor musun? Onun gibi olacak. Aynı duvara yan yana iki resim yapacağız. İkisi, bir kişinin farklı açılardan çekilmiş iki resmi olacak.” Kendi gözlerine işaret etti. “Ünlü kişilerin plastik büstleri satılıyor. Pahalı da değil, araştırdım. Sizinkilerden birini...”

Büyük bir enerjiyle konuşuyordu. Saçma sapan projelerini dillendirirken üstüne hep böyle, tuhaf bir canlılık gelirdi zaten. Gözündeki o parıltıyı görünce, onun ortaya, yine ipe sapa gelmez bir buluş atacağını anlardınız.

“Sizin devrimcilerden birinin büstünü getirtsek, diyorum. Lenin’in mesela.” Meşrubat kutusunu masanın tam ortasına sürdü. “Mesela şu Lenin olsun,” dedi, kutuya tırnağıyla vurarak. Başını eğip çenesini masaya yasladı. Kadraj saptayan fotoğrafçıları taklit ederek, parmaklarını kare

şeklinde çattı. Tek gözünü yumup, meşrubat tenekesini o kareye aldı:

“Buradan bir fotoğraf çekeceğiz.” Kareyi bozmadan, ellerini birkaç santimetre öteye götürdü. “Bir fotoğraf da buradan... Dijital kamerayla tabii ki.”

Doğruldu. “Resimleri fotoşopla üç renk filtresinden geçireceğiz. Yeşil, kırmızı ve mavi. Yani elimizde toplam altı resim olacak. İki tanesi kıpkırmızı olacak. Lenin’in yüzü, sanki kırmızı bir camın ardından bakılmış gibi görünecek. Sonraki iki resim masmavi, vesaire...”

Fifi, eteğini tüysüz dolgun bacaklarının etrafında dalgalandırarak geliyordu. Her kızın bir olayı vardır. Bazı kızın övünç kaynağı saçıdır. Saçlarını süsler, saçlarını sergilerler. Kimi kızın gururu saçındadır, kimi kızın poposunda. Fifi’nin olayı, bacaklarında hiç tüy bitmemesiydi. Ve sesi... Sesi çok güzeldi.

Max, sözlerinin anlaşılmadığından habersiz, neşeyle anlatıyordu:

“Bu sayede üçer şablon çıkaracağız. Bu masayı duvar gibi düşün.” Eğilip, parmaklarıyla masaya geniş, hayali bir çerçeve çizdi. Avucunu bu çerçevenin içinde gezdirdi. “Aynı yere üç resmi üst üste çıkartacağız. Şablonları sırasıyla yeşil spreyle...”

Sustu. Bir şey hissetmişti. Başını yana çevirdi ve masanın yanında, ellerini kalçasına yaslayarak duran beyaz elbiseli kızı gördü. O anki kambur duruşu itibarı ile Max’ın yüzü, kızın göbeğiyle aynı hizadaydı.

Siyah saçlı minik burunlu Bilge, sesini tekrar yükseltti: “Yeter artık ama ya!” Oturduğu masadan kalktı ve Max’a doğru bağırdı. “Hey!”

Max da doğrulmuştu ama Fifi’yi selamlamak için. “Aaa... Merhaba,” dedi. Sesi gergindi. Birkaç metre arkasındaki Bilge ona saldırmaya hazırlandığından değil. Sade-

ce önünde karşı cinsten birisi bulunduğu için. Max, henüz yirmi yaşındaydı.

“Az önce karşılaşmıştık,” dedi Max.

“Vahit, seni projeksiyon odasından çağırıyorlar.” dedi Fifi. “Acılmış.”

“Hay Allah,” diye ayağa fırladı Vahit. “Kusura bakma,” dedi Max’a. “Aksilik işte. Başka zaman konuşuruz, olmaz mı?”

Az geride, partili oğlanlardan biri elini Bilge’nin omuzuna koymuş, alçak sesle bir şeyler söylüyordu. Max, Vahit’e şöyle dedi:

“Ben de geleyim istersen, belki bir yardımım olur.”

“Yok, yok gelme. Partiden olmayanların seminer odasına girmesini tasvip etmiyorlar.”

“Olur mu be! Seminerler herkese açık değil miydi? Partili olmayanlara da seminer veriyorsunuz ya.”

“O başka, bu başka. Ben müsaadeni isteyeyim,” dedi Vahit.

“Tamam. Ben burada bekliyorum o hâlde,” dedi Max. Fifi’ye döndü. “Kusura bakmayın, size kendimi tanıtmadım. Vahit’le biz üniversiteden...”

Ama kız başka bir yana bakıyordu, Max’a yan tarafını dönmüştü. Sonra, sanki birisince çağırılmışçasına, “Geliyorum,” diye bağırdı. Bu bağırışın belli bir muhatabı yoktu. Fifi, güçlü baldırlarını vura vura çekip gitti.

“Hay Allah, ayıp oldu,” dedi Max. Kendini tanıtamadığına hayıflanıyordu.

“Neyse, ben kaçayım artık. Beni bekleme ama işim uza-yabilir. Yarın öbür gün görüşürüz.” Vahit elini sallayıp binaya doğru uzaklaştı. Fifi’ye dondurma filan ısmarlamam gerekecek, diye geçirdi içinden. Kızcağız beni sevmeseydi bu kadar zahmete girmezdi.

Fifi, az evvel dibinde sigara içtiği ağacın altına döndü. Demincek hoş beş ettiği kız, sırra kadem basmıştı. Max o